

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4913

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

343

I O I C O D I C E S

344

CCXXVIII.

U. 200 Codex chartaceus lat. Sec. XV.
Folior. 327. 4. currente calamo
exaratus, et rubricis distinctus se-

*Hoc humane speculum est sal-
uacionis.*

In quo fit indicium recreacionis.

Non igitur *Speculum* ipsum, de
quo egi Codice proxime antece-
denti, sed quoddam ejus hic habe-
tur Compendium, quod τετραστιχοί

quentia continet: I. *Hic compen-
diose omnes bystorie que continen-
tur per ordinem in libro qui appellatur
humane saluacionis speculum
annotantur. Prologus.*

*Nam creator omnium post mor-
sum draconis*

*Fit salvator hominum vi redem-
cionis. &c.*

XLII. Historiam N. T. figuris V.
T. adumbratam percurrit. En ultimi Specimen:

*Christus cum sanctis letatur dans eterna gaudia.
Sabba regina miratur salomonis gloria.
Rex asuerus coniuatur magna cum leticia.
Sic Job nati jocundantur simul per coniuia.*

II. fol. 5. succedit Descriptio
habitus VII. Vitiorum Capitalium
et totidem Virtutum illis obposita-
rum. Ita: *In campo mundi superbia
venit super equum cecum &c. Con-
tra superbiam venit humilitas am-
bulans per pedes &c. Sic porro
singularum vehicula, ornatus capi-
tis, tunica, arma enumerantur,*

id, quod Picturas illas respicere
videtur, de quibus Vol. praeced-
ad Udalrici Abb. Campil. Con-
cordantiam Caritatis dictum est.

III. fol. 7. p. 2. Versus qui-
dam alterni quorundam sibi obpo-
sitorum, puta Virtutum et Vitio-
rum, Divitis et Pauperis, Juvenis
et Senis v. g.

*Luxuriosus: Carnis a lo luxum, Veneris quia diligo fluxum.
Castus: Dum viuo castus, carnales contero fastus &c.*

IV. fol. 9. Materia homiletica
pro Dictionibus tam de Tempore,
quam de Festis per anni circulum,
incipiendo hinc a S. Andrea Apost.
inde a Dom. I. Adventus. Singu-
lis Thematibus manus diversa me-
morialem adscripsit versum. Inter
Festa jam illud *de Corona spinea*
reperitur. In Germania haec col-

lecta fuisse, suadent DD. *Udalri-
cus, Florianus, Colomannus, Afra,*
item inspersa verba patria *Pfrill*
piscis, Schwab hirundo &c.

V. fol. 192. *Loca terre sancte.*
Fallit inscriptio; est enim, quod
sequitur, succincta potius Narratio
fatorum *Palaeostinae ab Heraclio*
Imp. usque ad an. 1187. et *Vitae*
Mo-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4913

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

345

H E R M E N E U T I C I .

346

Mohammedis, quo usus dicitur vindictae caussa *Clericus quidam valde famosus*, cum in curia romana honorem, quem cupiebat, assenti non posset. Ex ungue leonem. Incipit Narratio: *Quomodo sedet sola ciuitas scilicet Iherusalem &c.* et fol. seq. *Peregrinationes quomodo nouissimis ostenduntur temporibus in Sancta terra Juxta experientiam taliter a me manifestantur.* Manifestator hic est *Fridericus de Steinach*, ut ait ad calcem, *autem*, qui tamen nec tempus, nec modum itineris, nec aliud quidquam de se prodit, contentus enumerare loca memorabilia, et preces ubique dicendas recitare. Nescio, an ad antiquam *Steier-*

nacensium in Tyroli vel Styria Pro sapiam pertinuerit Viator hic noster, qui ligna in silvam tulit, et saltem *Catalogum Itinerantium auget*, quem collegit solers *Fabricius Bibl. med. Lat. ad v. Antoninus Placentin.* Praemissa nota, quod signum adpositum in quovis loco significet *indulgentiam a culpa et pena*, insit: *Vnde primo postquam nauigando peruenitur ad portum bene in distanca unius leuce, tunc peregrini educuntur ad portum diuum Joppa, secundum alios Gaffa &c. Rectius Jaffa, ne Caffam, seu antiquam Theodosiam procul hinc distantem intelligas.*

VI. fol. 198. Rhythmi morales, quorum initium:

Omnis mundi creatura, quasi liber et pictura Nobis est in speculum.

Nostrae vite nostrae sortis, nostri status nostrae mortis Fidele signaculum. &c.

VII. fol. eod. p. 2. Dubia quaedam Theologica determinantur, v. g. *Quomodo intelligendum sit, quod in persona domini nostri Ihesu Christi est verus deus et homo, et deus ubique est, et tamen humanitas Christi non est ubique, sed tantum certis et determinatis locis &c.* Ante *Ubiquitas Seculi XVI.*

(Cremensi?) qui liber habet hunc titulum *Questiones Egidij (de Columna) de generatione.* Opuscula omnia reperi partim in *Edit. Opp. Rom. 1570. T. XVII.* partim in *Scriptt. Ord. Praed. T. I.* praeter *Questiones propositas in Concilio generali*, quae quid sint nescio, *Thoma quidem ad Concilium gen. Lugdun. II. vocato, verum, ut notum est, defuncto in itinere.* Opusculis ultimum accentetur: *Responsio Job. Parisiensis ad reginam Navarre.* Duo referuntur *T. I. Scriptt. O. P. p. 119. et 500.* hujus nominis Viri; neutri tamen simile quid tribui video.

IX. fol. 206. Nota de diuersis metris. Recensentur plus quam

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4913

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

347

C O D I C E S

348

XX. diversae Pedicae, in quas se in duebant ingeniosi scilicet barbari aevi Metrificatores, toti mechanismo versuum intenti. Hinc ortae Species Carminum Concentium, Transformatorum, Leoninorum, Crucifixorum, Ludentium, Retrogradorum, Differentialium, Reciprocorum &c. quas omnes definit et exemplis illustrat Noster, Versus ad Antiquorum modum factos planos adpellare contentus, eo, quod sint sine ornatu sonorum, quo Similiter Definitionia intelligit, quae hodie in Rhythmi nomen involarunt. Exemplis adferendis supersedeo.

X. fol. 208. *Incipit liber de barbarismo et soleocismo tropo et scemate ab alberico editus, ubi quedam ex alijs sunt collecta.* In Monito praevio nominantur hi *Donatus, Cassiodorus et Beda*, nosferque *Albericus Monachus* adpellatur, et horum *ordinator*. Extat *Poetica* quaedam *Alberici*, teste *Car. de Visch* in *Bibl. Ord. Cist.* p. 17. quam is ad *Albericum Chronographum illum Coenobii trium Fontium* refert; extat relatus a me in *Hist. Typogr. Vienn.* P. I. p. 29. *Libellus Alberici Philosophi et Poetae De Deorum Imaginibus*; memorant *Caveus, Tannierius* et alii *Literatores Brit.* popularem suum *Albericum, Albericum, Alfricum, Aelfricum Grammaticum*. Nunquid haec tenus enumerata omnia ad hunc eundem Virum pertinere videntur? Nihil enim ad nos, de quo illis non convenit, cuius Coenobii alumnus fuerit. *Liber noster quadriparti-*

tus ita incipit: Barbarismus phonicos graphiacosve viciacio unius dictionis ejusmodi, quod possit viciacio deprehendi eciam si dictio ab propositione fuerit sequestrata ut olli pro illi. &c. Graeca τεχνικα multa corrupte scripta esse, facile persuadebo. Exemplis noster non tantum profanorum, sed etiam ecclesiasticorum Autorum utitur. Rarissimum esse oportet, nam e sola Bibliotheca Casin. citari video Alberici Monachi Grammaticam Sec. XI.

XI. fol. 220. p. 2. VI. illae Rubricae absque ullo Titulo, quas ad *Hugonem de S. Victore* jam alibi hoc *Vol.* pertinere dixi, nempe *de Rerum Significatu, Numeris, Proportionibus, Ponderibus, Mensuris et Mappa Mundi*. Ineunt: *Diligens scrutator sacri eloquij rerum significaciones nequaquam negligere* debet &c.

XII. fol. 228. Brevis Doctrina de *Rhythmis*. Incipit: *Ricmus est congrua sermonis ordinacio sub qualitate sententiarum conuenienter ordinatarum &c.* Traduntur diuersae ejus Species, puta *Aequivoci, Orbiculati, Serpentini &c.* Praecepta exemplis sacris et profanis illustrantur.

XIII. fol. 230. Tractatuli III. adscripti D. Bernardo. 1) *Super Orationem dominicam* hoc initio: *Multorum legimus orationes sicut Moysi &c.* Extat quidem in *Edit. Maur. T. V. col. 551.* sed *Benedictini* cuiusdam est, ut ibi praevie rite observatum est. 2) *Super simbolum apostolorum*, hoc initio: *Apostolice doctrine sententia tam fidem*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4913

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

349

HERMENEUTICI.

350

*fidem quam fidei confessionem nobis commendans &c. 3) De simbolo Athanasij, hoc initio: Ante omnia. ante spem et caritatem vel cetera bona &c. Hae duae Expositiones nec in Edit. cit. leguntur, nec Bernhardi, sed fortasse ejus Viri, qui *Orationem Dom.* explicuit, esse videntur.*

XIV. fol. 237. Excerpta quae-dam e Sermone de Cogitationibus: *Ammonet nos beatus benedictus fratres sollicitos esse &c.* Item e Sermonibus Bernhardi, e Controversiis Pelagianis Augustini, et Alcuini seu Albini Quaestionibus in Genesim.

XV. fol. 242. Compendium illud Historiae Evangelicae jam alias non semel indicatum, quod infinitum: *In principio erat verbum &c.*

XVI. fol. 253 Resolvuntur variae Quaestiones circa sacros Homines praesertim eorum officium Horas canonicas recitandi, quarum prima: *Vtrum Nouitij teneantur ad Horas Canonicas?*

XVII. fol. 265. Hugo de Sancto Victore de virtute orationis. In edit. Opp. Rothom. 1648. T. II. p. 238. f. inscribitur *Liber de Modo Orandi*, et incipit: *Dominus et Patri charissimo H. Monuscum hoc dilectionis mee &c.* Codex pro Charissimo H. legit simpliciter Thij.

XVIII. fol. 270. *Incipit Tractatus de corpore christi.* Ita quidem: *Ad honorem corporis domini quod tractum est de purissimis sanguinibus gloriose virginis &c.* Agitur de Eucharistia juxta X. Praedicamenta Substantiae, Quan-

titatis, Relationis &c. Unde putates, te praे manibus habere Thomas Aquin. Opusculum LIX. edit. Rom. Opp. 1570. T. XVII. Verum collatio docet, nostrum et brevius esse et recentius.

XIX. fol. 274. *Opuscula et Tractatus Ipsius Magistri Johannis Gerson Cancellarij parisiensis.* Enumerantur initio ducto a Quadripartito de Nuptiis Sapientiae: *Quae-sivi sponsam mibi eam assumere &c.* quod citatum a Trithemio n. 755. in Edit. Opp. Dupiniana non reperi, Tractatus et Opuscula LXIV. subiecto hoc voto: *Item multa alia brevia sunt eius opuscula super diuersis materijs causa breuitatis hic omissa, que tamquam fragmenta ne pereant recollecta et in uno volumine velut in sporta recondita magnum et gratum preberent legentibus profectus solaci-um.* Quod votum jam ab edit. Colon. 1483. impleri coepit.

XX. fol. 277. *Incipit liber Crysostomi de Laudibus glorioissimi pauli apostoli.* Initium est: *Nichil prorsus errauit, qui pratum quodam insigne virtutum &c.* Habe-mus igitur versionem Aniani Cele-densis Diac. prout extat in edit. Opp. Job. Chrys. lat. Lugd. T. III. 1687. p. 315. f. et in graecolat. Maur. Paris. T. II. 1718. col. 476. f. Abest a Codice merito Sermo VIII. spurius, neque Tractatus in Sermones VII. sed in Rubricas quasdam distinctus est.

XXI. fol. 294. Breviora quae-dam: 1) *De Gradibus Contem-plationis.* Ad artem contemplatio-nis per sex gradus ascenditur &c.

2)

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4913

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

351

I O C O D I C E S H H H

352

2) *7. mirabilia mundi famosa. Nota illa. Primum mirabile est Capitulum rome &c. 3) Libellus supplex seu Adlocutio Procuratoris Coenobii Mellicensis O. S. B. in Austria ad Pontificem pro impestranda Confirmatione Abbatis recens per libere ac canonice celebratam eleccionem unanimi consensu nemine contradicente constituti. A longe ingreditur Procurator adsumto Themate: Constituit eum dominum domus sue &c. Ps. 104. de Regimine Ecclesiae, de Pontificis autoritate, de necessariis ei Vicariis &c. Monasterium vero compellat a cuiuslibet inferioris Iurisdictione exemptum solique vestre sanctitati immediate subiectum. Notis omnibus five historicis, five chronologicis caret, unde neque in *Anns. Schrambii Chronicō Mellic.* neque in *Mart. Kropfi Bibliotheca Mellic.* quidquam opis mihi fuit.*

XXII. fol. 296. *Ad Capitulum carthusiensium. Sermo prolixus in illud: Gratia vobis et pax multiplicetur. 1. Pet. 1. plenus opportunitis documentis asceticis incipit: Ysidorus 3. de Summo bono c. 10. dicit: Doctrina sine gratia adiuuante quamvis infundatur auribus &c. In mox memorata Bibliotheca Kropfi p. 178. citatur Nicolai de Dunkelstuhl Sermo fusissimus ad Carthusiense Capitulum, quem nostrum esse non ambigo, licet in Codice nostro abruptus sit. Doctores Vieni. illo aevo Asceteris vicinis saepè piam operam impendisse, et hic Sermo, et alii ab eodem Nicolao ad Mellicenses ha-*

biti, et alia ab *Henrico de Hassia* ad Canonicos Neoburgenses scripta, atque in his Commentariis relata demonstrant.

XXIII. fol. 307. Opusculum ἀδεσπότον de Confessione, cuius initium: Quoniam iuxta beati gregorij in suo pastorali sententiam regimen animarum est ars arcium &c. Tripartitum est, et abit in Capita, sed jam in P. II. c. 6. abrumpitur. Autorem quaeris? Est is Job. Nider ex O. P. Suevus Isniensis, aliquamdiu membrum Conventus et Doctor Acad. Vien. cujus Acta et Scripta referuntur cum in Biblioth. Ord. sui T. I. p. 792. tum in Scriptt. Univ. nostrae P. I. p. 112. Ejus Opera prima mox prela occupaverunt, unde nostrum *Manuale Confessorum* adiacet mihi ex editione trium illorum Germanorum, qui Arthem Parisis intulere, anni 1473. f.

CCXXIX.

Codex membraneus lat. Sec. U. 1013 XI. Folior. 42. f. luculente et a prima manu pernitide scriptus, multis tamen locis ob extritas literas atramento denuo induetus, miniatis titulis, olimque, et quidem a. 1501. e Coenobio Lambacensi, quod in superiore Austria O. S. B. est, nescio quo, adcerfitus continet Coel. Sedulii Presb. Sec. V. Scriptoris Poetica sacra, quae jam Vol. I. P. 1. col. 413. retuli. In Cod. praesenti initium est ab Introductione cuiusdam Grammatici: *In capite uniuscuiusque libri VII perioche requirende sunt. id est*